

Motion

1979/80: 872

av Anna Wohlin-Andersson
om friluftslivet i ostkustens skärgårdar

Ostkustens skärgårdar intar en särställning i den fysiska riksplaneringen. Här möts starka intressen från de bofasta, från friluftslivet och naturvärden. Ofta uppstår konflikter, och någon eller några parter får dra sig tillbaka.

Under 1970-talet har ett par linjer i skärgårdspolitiken klarnat. De bofastas villkor måste på olika vis underlättas så att det även i framtiden finns en åretruntbefolkad övärld. Kring detta finns en klar politisk enighet. Fritidsbebyggelsen har i stort sett bromsats, och satsningar görs i stället på att förbättra servicen för ett rörligt friluftsliv. Dessa satsningar måste då naturligtvis ske så att de harmonierar med grundsynen att underlätta tillvaron för de bofasta.

Ett allvarligt konfliktområde är det ökande intresset för fritidsfiske i ostkustskärgårdarna. Fisket är här enskilt och spelar ofta en stor roll i många skärgårdsbors ekonomi. Det ökande fritidsfisket har dragit med sig ett alltmer utbrett olovligt fiske. Därtill får skärgårdsborna sina yrkesredskap (ryssjor, nät etc.) allt oftare vittjade och förstörda.

Det båtburna friluftslivet

Det båtburna friluftslivet i skärgården kan starkt förenklat indelas i två grupper. En grupp utgörs av dem som har en fast punkt på land, såsom fritidshus eller campingplats, och därmed oftast bara gör dags-turer med båt. Denna grupp utgår med sina båtturer oftast från samma brygga och känner väl till den omgivande skärgården. Man vet var lämpliga holmar att besöka finns, och man vet var kortfiskevatten och frivattensgränser ligger. Man har även nära till butiken där fiskekortet säljs. Det är relativt lätt att nå denna grupp med information om de lokala förhållandena.

Den andra gruppen båtburna turister är de som bor ombord på sina båtar. Många motor- och segelbåtar är i dag så utrustade att en familj kan bo ombord under hela semestern. Detta har inneburit att allt fler söker sig till områden de inte tidigare besökt. Denna grupp av mer eller mindre "långfärdsseglare" är svår att nå med information om lokala förhållanden. På båtsportkorten är fågelskyddsområden och många servicefunktioner markerade. Via olika böcker vet man var lämpliga natthamnar finns. Vad man inte får reda på är var man kan få fiska.

Gästholmar

En väg att möta konflikter angående fritidsfisket på ostkusten har varit att söka etablera kortfiskevatten, samordna dem till länskort etc. Detta är en bra väg att gå, eftersom fritids- och yrkesfiske då praktiskt kan bedrivas i samma skärgård. Ett problem, bland flera, kvarstår dock. Den grupp av det båtburna friluftslivet som rör sig fritt i skärgården och endast sällan angör större land med butiker och platser där lokal information finns kan endast sällan utnyttja kortfiskevatten.

För att ge även denna grupp en lättillgänglig möjlighet till fritidsfiske med handredskap föreslår jag att ett antal holmar i ostkustskärgårdarna, främst utmed större farleder, arrenderas av samhället för att därefter upplåtas som "gästholmar" med fritt handredskapsfiske.

Tillkomsten av gästholmar innebär inte att allemansrätten på andra holmar inskränks. Rätten till fritt fiske där får utnyttjas av alla turister och bofasta — även om reformens syfte är att få ett system med punktvis fördelade fria fiskevatten som lätt skall kunna nås av de mest rörliga båtturisterna.

Arrendesystemet gör att markägaren får skälig ersättning, eftersom rationellt fiske inte kan bedrivas där. Sannolikt kommer även holmen att förslitas mer än andra intilliggande holmar.

Gästholmarna bör vara långtidsarrenderade enligt t. ex. samma modell som sopmajorna och därmed kunna markeras på båtsportkortet. Systemet bör administreras länsvis men finansieras centralt. Administrationen kräver nära lokalkontakter med resp. skärgårdsföreningar, något som finns i kommuner och länsstyrelser. Finansieringen bör dock bäras av en större grupp, förslagsvis via de föreslagna fiskevårdsavgifterna. Motivet till det är att en stor del av dem som besöker skärgårdarna kommer långväga ifrån. Preliminära siffror visar att t. ex. i Östergötland över hälften av alla besökande familjebåtar är från Stockholmsområdet.

Systemet måste få en viss omfattning redan vid starten för att nå önskat resultat. Troligen behövs ca 100 gästholmar vid introduktionen. De årliga arrendekostnaderna för detta bör stanna vid 1 000—2 000 kr. per holme.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om en skyndsamt utredning angående arrende av gästholmar i ostkustens skärgårdar för upplåtelse för fritt handredskapsfiske.

Stockholm den 24 januari 1980

ANNA WOHLIN-ANDERSSON (c)